

**GESPREKSRICHTLIJNEN VOOR DE
COMMUNICATIE MET SLECHTHORENDEN**

Keel-, Neus- en Oorheelkunde

FRANCISCUS VLIETLAND

Inleiding

In deze folder wordt informatie gegeven om de communicatie met slechthorenden te verbeteren. Voor zowel goedgehoordenen die in hun omgeving iemand kennen die slechthorend is als voor slechthorenden die willen communiceren met goedgehoordenen. Door de slechthorendheid van één van de gesprekspartners kunnen er soms onduidelijkheden ontstaan. Veel van die communicatieproblemen kunnen opgelost worden als beide gesprekspartners over goede informatie beschikken en rekening houden met de ander. Deze folder geeft informatie over de mogelijkheden en beperkingen van hoortoestellen en de manier waarop een slechthorende optimaal kan communiceren.

Het hoortoestel

Als iemand een hoortoestel draagt, gaan veel mensen ervan uit dat die persoon alles weer kan horen en verstaan. Dit is een groot misverstand. Een hoortoestel is een hulpmiddel om beter te kunnen communiceren. Het kan echter nooit de kwaliteiten van een normaal gehoor bieden. De kans op verkeerd begrijpen en verkeerd begrepen worden blijft groot. Als u een hoortoestel draagt is het belangrijk dat u dit duidelijk maakt in uw omgeving. Het is ook belangrijk dat de mensen in uw directe omgeving hier rekening mee houden.

Wat u kunt doen tijdens het gesprek als u slechthorend bent

Vertel aan uw gesprekspartner dat u niet goed hoort.

Als u niet vertelt dat u minder goed hoort, kunnen er vervelende misverstanden ontstaan. Uw gesprekspartner kan bijvoorbeeld denken dat u niet geïnteresseerd bent, dat u geen gevoel voor humor heeft of dat u onbeleefd bent.

Zorg voor een rustige omgeving met zo min mogelijk achtergrondgeluid.

Schakel muziek of televisie uit (als dat mogelijk is). Ga desnoods met uw gesprekspartner naar een rustigere ruimte. Ga met uw rug naar het rumoer staan en niet met uw rug naar een muur.

Hou oogcontact met uw gesprekspartner.

Als u het gezicht van uw gesprekspartner kunt zien, is het makkelijker te verstaan wat hij zegt. U kunt dan gebruik maken van liplezen (spraak afzien).

Zorg voor voldoende licht, zodat u het gezicht van uw gesprekspartner goed kunt zien.

Een schemerige omgeving maakt het liplezen moeilijker. Ga zelf met de rug naar het licht staan, zodat het licht op het gezicht van uw gesprekspartner valt. Of ga met uw gesprekspartner naar een beter verlichte plek.

Wat u kunt doen wanneer u met een slechthorende spreekt

- Een slechthorende probeert te verstaan door te horen, door te liplezen en door gebruik te maken van gezichtsuitdrukkingen en gebaren. Het is belangrijk dat u duidelijk en rustig spreekt, zonder dat u overdreven bewegingen met uw mond maakt.
- Let erop dat de ruimte goed verlicht is. Dit maakt het liplezen gemakkelijker. Zorg er voor dat u naar de lichtbron kijkt. Het licht valt dan beter op uw gezicht. Zorg er ook voor dat uw mond niet bedekt is.
- Vermijd achtergrondgeluid: zet de televisie, radio of achtergrondmuziek uit en zoek een rustige plek om te praten.
- Houdt oogcontact. Hierdoor wordt liplezen makkelijker.
- Voel u niet opgelaten als de slechthorende u strak aankijkt.
- Schreeuw niet. Het hoortoestel versterkt het geluid van uw stem al voldoende.
- Spreek alleen van korte afstand met de slechthorende. Door de akoestiek (galm) bent u slechter te verstaan als de afstand groter is. Bovendien hebben stoorgeluiden een groter effect.
- Spring niet van de hak op de tak, want dan moet de slechthorende te veel overschakelen.
- Probeer zoveel mogelijk het onderwerp van gesprek eerst te noemen. Dit is vooral belangrijk in een gezelschap.
- Houdt er rekening mee dat een slechthorende vaak eerst moet kijken/luisteren naar wat u zegt en dan pas de inhoud

tot zich laat doordringen. Dit kan tot vertraagde reacties leiden.

- Wordt niet boos, verlegen of ongeduldig als een slechthorende u niet meteen begrijpt. Herhaal eventueel wat u gezegd heeft, zo nodig in andere bewoordingen. Schrijf woorden zoals namen, getallen en adressen op. Deze worden vaak fout verstaan.
- Een slechthorende heeft moeite zijn stemvolume af te stemmen op de omgeving. Vraag hem daarom gerust harder of zachter te praten.
- Als de slechthorende verkeerd antwoordt, lach hem dan niet uit.
- Benader een slechthorende nooit ongemerkt van achteren: hij hoort u misschien niet aankomen en kan dan van u schrikken.
- Als u zich speciaal tot de slechthorende richt in gezelschap, noem dan even zijn naam of raak hem even aan. Zo weet hij, dat hij moet kijken en luisteren.
- Probeer ervoor te zorgen dat ook in een kringgezelschap de slechthorende kan meepraten. Betrek hem bij het gesprek.
- Spreek niet door elkaar. De slechthorende kan slechts één persoon tegelijk volgen.
- Gun de slechthorende af en toe een rustpauze. Vooral in een discussie kan hij zo moe worden van de communicatie, dat hij niet meer kan opnemen wat er gezegd wordt.
- Respecteer de vermoeidheid en de behoefte aan terugtrekken. Slechthorend zijn is vermoeiend.

Vragen?

We kunnen in deze folder alleen de meest belangrijke vragen beantwoorden. Misschien heeft u er niet genoeg aan. Bij vragen kunt u altijd de behandelend specialist of assistente bellen. Dit kan op werkdagen tussen 09.00 en 17.00 uur via 010 - 893 00 00. U vraagt dan naar de polikliniek KNO.